

KHOAN DUNG

1 TRUYỆN ĐỌC

Hãy tha lỗi cho em

Giờ giảng văn đầu tiên. Nhìn cô giáo Vân viết trên bảng, nét chữ run run, không thẳng hàng, mấy bạn lớp tôi xì xào, đưa mắt nhìn nhau.

Bỗng dưng, Khôi đứng dậy nói to :

- Thưa cô, chữ cô viết khó đọc quá !

Cô Vân đứng lạng người. Đôi mắt cô chớp chớp, mặt cô đỏ lên rồi tái dần. Viên phấn trên tay cô rơi xuống. Phải mất vài phút, cô mới giảng tiếp được. Giờ học hôm đó kết thúc muộn.

Trước khi cho lớp nghỉ, cô Vân nói nhỏ nhẹ :

- Trước hết, cô xin lỗi các em vì giảng quá giờ. Còn chữ viết... (giọng cô đang ngập ngừng bỗng rành rọt hẳn lên) cô sẽ cố gắng trình bày đẹp hơn để các em dễ đọc.

Hôm đó, đến phiên tôi và Khôi trực nhật, tôi đến lớp sớm hơn ngày thường. Thấy Khôi đang thập thò ngoài cửa lớp, tôi khẽ bước đến bên cậu ấy và nhìn vào. Trời ơi ! Cô Vân đang mải mê nắn nót tập viết ; thảo nào, những giờ giảng gần đây chữ cô viết khác hẳn ngày đầu.

Đang viết, bỗng nhiên viên phấn trên tay cô rơi xuống, cô ngồi thụp xuống đất, mặt nhăn lại đau đớn. Cô dùng tay trái nắn bóp tay phải khá lâu. Hình như đau quá, cô lấy tay lau nước mắt. Tôi hoảng hốt chạy vào ôm lấy cô, cầm bàn tay cô, tôi hỏi khẽ :

- Cô ơi, cô làm sao thế ? Em đi báo với các thầy, cô ở văn phòng nhé ?

- Không sao đâu các em ạ, một lát là khỏi thôi. Thỉnh thoảng, cô lại bị như thế. Chả là mảnh đạn còn trong cánh tay cô từ lúc ở chiến trường, gặp khi trở trời là vết thương lại tấy lên đấy thôi.

Tôi quay lại nhìn Khôi. Bỗng nó cúi đầu, rơm rớm nước mắt, giọng nó nghèn nghẹn :

- Cô ơi ! Cô tha lỗi cho em, em có lỗi với cô.

Cô Vân từ từ đứng dậy, cô quàng tay lên vai chúng tôi, nhìn chúng tôi trìu mến :

- Không sao, cô không giận các em đâu. Thôi chúng ta cùng chuẩn bị đi, sắp đến giờ học rồi.

Phỏng theo **Phan Thị Đoàn Trang**
(Tập chí *Vì trẻ thơ*, số 119, tháng 12-2000)

Gợi ý

a) Thái độ lúc đầu của Khôi đối với cô giáo như thế nào ? Về sau có sự thay đổi như thế nào ? Vì sao có sự thay đổi đó ?

b) Em có nhận xét gì về việc làm của cô giáo Vân và thái độ đối với Khôi.

c) Em rút ra bài học gì qua truyện đọc trên ?

d) Theo em, đặc điểm của lòng khoan dung là gì ?

2 NỘI DUNG BÀI HỌC

a) Khoan dung có nghĩa là rộng lòng tha thứ. Người có lòng khoan dung luôn tôn trọng và thông cảm với người khác, biết tha thứ cho người khác khi họ hối hận và sửa chữa lỗi lầm.

b) Khoan dung là một đức tính quý báu của con người. Người có lòng khoan dung luôn được mọi người yêu mến, tin cậy và có nhiều bạn tốt. Nhờ có lòng khoan dung, cuộc sống và quan hệ giữa mọi người với nhau trở nên lành mạnh, thân ái, dễ chịu.

Chúng ta hãy sống cởi mở, gần gũi mọi người và cư xử một cách chân thành, rộng lượng, biết tôn trọng và chấp nhận cá tính, sở thích, thói quen của người khác trên cơ sở những chuẩn mực xã hội.

- Tục ngữ : *Đánh kẻ chạy đi, không ai đánh người chạy lại.*
- Danh ngôn : *“Nên tha thứ với lỗi nhỏ của bạn nếu bạn không sửa được. Nhưng đối với lỗi nhỏ của mình thì nên nghiêm khắc”.*

P. Gi-sta-lo

3 BÀI TẬP

a) Hãy kể lại một việc làm thể hiện lòng khoan dung của em, của bạn em hoặc của người lớn mà em biết.

b) Những hành vi nào sau đây thể hiện lòng khoan dung ? Vì sao ?

- (1) Bỏ qua lỗi nhỏ của bạn ;
- (2) Tìm cách che giấu khuyết điểm cho bạn ;
- (3) Nhường nhịn bạn bè và em nhỏ ;
- (4) Mắng nhiếc người khác nặng lời khi không vừa ý ;
- (5) Ôn tồn thuyết phục, góp ý giúp bạn sửa chữa khuyết điểm ;
- (6) Hay chê bai người khác ;
- (7) Chăm chú lắng nghe để hiểu mọi người ;
- (8) Hay trả đũa người khác ;
- (9) Đổ lỗi cho người khác.

c) Hằng và Lan ngồi cạnh nhau trong lớp. Một lần, Hằng vô ý làm dây mực ra vở của Lan. Lan nổi cáu, mắng Hằng và cố ý vấy mực vào áo Hằng. Em hãy nhận xét thái độ và hành vi của Lan.

d) Tan học, Trung vừa lấy được xe đạp ra và lên xe chuẩn bị đi thì một bạn gái đi xe đạp không hiểu vì sao xô vào Trung làm Trung bị ngã, xe đổ, cặp sách của Trung văng ra, chiếc áo trắng vấy bẩn. Nếu em là Trung, trong tình huống đó, em sẽ làm gì ?

đ) Hãy nêu một vài tình huống mà em có thể gặp (ở trường, ở nhà, ở ngoài đường, ở nơi công cộng) đòi hỏi có lòng khoan dung và nêu cách ứng xử của mình. Ví dụ : Giữa em và bạn em hiểu lầm nhau và giận nhau.